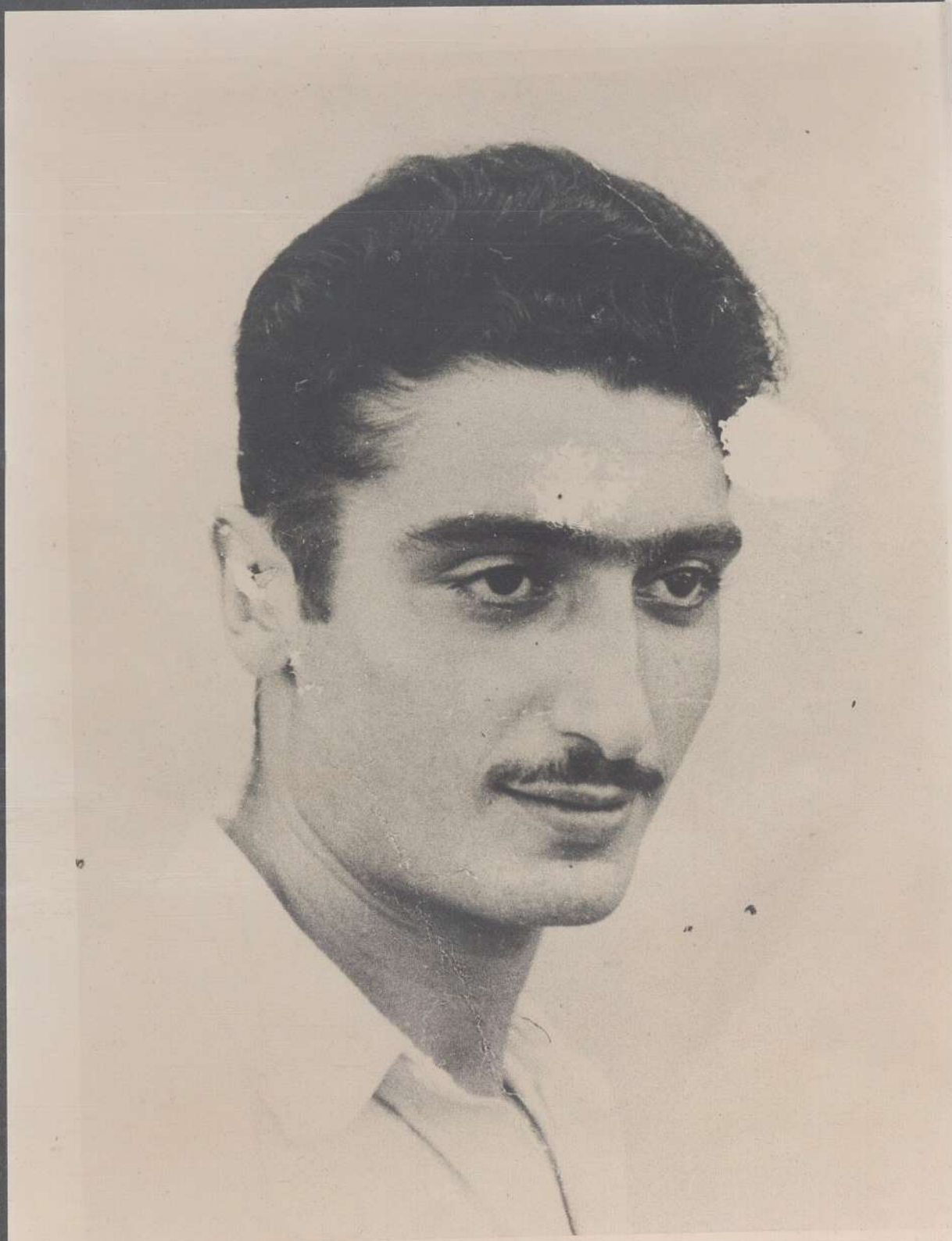

אורי אסנון

בן מרדכי ויקוס
נולד ב-תרפ"ו 1.8.26
נפל ביזם ל"א אדר
תשט"ז 4.3.56

אורי אסיג

אורי נולד וגדל בקזבלנקה שבמרוקו. בשנת 1948 הצטרף לתנועת "הבונים" ונטל בה חלק פעיל, במיוחד בגיוס צעירים לעליה לארץ-ישראל.

בשנת 1949 יצא אורי במסגרת תנועת "הבונים" להכשרה בטולוז שבצרפת. שם, רכש את הכשרתו הקדם חקלאית לקראת הצטרפותו בעתיד לקיבוץ עין-גב.

בשנת ת"ש 1950 עלה אורי ארצה והשתקע בקיבוץ "עין-גב". את התקופה הראשונה במשק עשה אורי בענף הרפת. לאחר מכן עבר לענף הדיג. באותה שנה אמר אורי להקים משפחה. הוא נשא אשה ובתוך שלוש שנים נולדו להם בן ובת.

במרץ 1955 הצטרף אורי לשורות משמר הגבול. אותה עת נטש את קיבוץ בין-גב ועבר עם משפחתו לגור בטבריה. כאיש משמר הגבול שמר אורי על החוף המזרחי של הכנרת, תוך סיור מתמיד על מימי הכנרת שכה אהב. שנה תמימה עשה אורי בתפקידו זה לארך הגבול המזרחי מתוך התמדה וללא לאות, עד שיום אחד נפל בידי המרצחים הסורים שרצחוהו באכזריות. אספה הכנרת, שכה אהב, את דמיו אל מימיה למשמרת עולם.

אורי נפל והותיר אחריו אשה הרה ושני ילדים רכים.

אורי ואסיה ביום נשואיהם
בין-גב 1950.

אורי: סיכום ז"ל

פרקים בחייו ותחנות בדרכו

כתבו - טיטו בן שטרית, חיים ברוש, ברמי לוגסי.

ערך - אליעזר דרורי.

עין-גב - ספטמבר 1976, אלול תשל"ו

מנעוריו...

הכרתיו מנעוריו בשכונת המגורים המשותפת. אורי היה נער תוסס, פעיל, בעל כשר מנהיגות. הוא היה כובש את ידידיו בשכנוע. לפעמים היה קשה והוא לחם על שלו. כל תפקיד בו נשא אורי הפך למרכזי.

בתנועת הצופים

כשהיינו בצופים היה מארגן חבורה של נערים יהודים; ודואג היה, שהמחנה שלו על כל מתקניו, פרי דמיונו וכח המצאתו יהיו מוצלחים יותר מזה של חברינו הנוצרים. לא רק שדאג לכך, שכל פרט יהיה מוכן וחבריו יהיו מרוצים; אלא דאג גם לכך, שהאחרים על המחנה היריב יבואו לבקר אצלנו ויווכחו...

אורי היה בעל יוזמה ורעיונות חדשים ונועזים. כששכונתנו הותקפה על ידי פרחחים ערבים באבנים וחברינו אף נסוגו והתחבאו, היה אורי זועם, מוציאם ממחבואם; אף מארגנם לבחנה נגדית עד לגרושם של החוקפים מהסביבה.

אורי ידע לתבוע מחבריו ולא נרתע מדרישותיו; היה חשוב לו להשיג אשר בקש. הוא היה תמיד עמנו, סבלני, מוכן לשמוע, ותמיד נכון לעשות עוד.

מכאן - לציונות...

בעודו נער התחיל אורי להתעניין בציונות. הוא היה צמא דעת. השתתף בפעילויות שונות ולמד עברית. וכל זאת במחתרת, משום ששלטונות צרפת דאז במרוקו לא הרשו פעילות ציונית.

וב"אחוד-הבונים"

הכרתי את אורי בחקופת היותנו בתנועה זו ובפגישותינו בקן התנועה "הבונים" ושרל נטר" במרוקו. אורי היה מאד פעיל בתנועה ובקרב הנוער; ובזמנו הפנוי עזר לפעילו העליה הבלתי לגלית לחפש ולמצוא בוגרים יהודים, כדי לגייסם לארץ לקראת המלחמה. פעילותו בשטח זה לא פסקה עד ליציאתו ממרוקו, כדי להצטרף לגרעין "הבונים", שהיה אמור להתלכד בצרפת.

וכך - מפעילי העלייה היה

משטרת צרפת לא נתנה פספורטים ליהודים. היא ידעה: מי שמבקש פספורט - מועיד עצמו לעליה לארץ ישראל ורק מעטים, בעלי אמצעים יכלו לשחד פקידים ולקבל הויזות. הרוב התגנב דרך הגבול למרות הטכנות - לאלג'יריה; ומשם היה קל יותר להגיע לצרפת ולארץ. אולם ברכבת ובאוטובוסים, המגיעים לעיר הגבול אוג'דה, היו מציבים מארבים וחוקרים את היהודים בדבר מטרת נסיעתם ועוצרים את החשודים ברצונם לעבור לאלג'יר.

לאחר תקופה של פעילות, אורי נתפס, הוחזר והוזהר: בפעם שנייה, אם יתפס, ישלח לכלא. אולם אורי לא שעה לאזהרות, חזר בשנית על נסיונו לעבור את הגבול; ואמנם נעצר ונשלח לכלא. הוא נחקר ונשאל - מי שלח אותו והיכן משרדה של התנועה ששלחה אותו והוא טען, שאיש לא שלחו. ועל כך הוא נתנסה במכות ובענויים.

-2-

התנועה ומוסדות יהודיים התערבו לטובתו של אורי; והוא אמנם שוחרר בתנאי, שלא ינסה פעם נוספת

× × ×

שנים רבות לא נפגשנו משום שעברתי לגור באזור אחר ורחוק ממקום מגורנו הקודם המשותף. אך יום אחד נפגשנו במקרה במרכז העיר ותוך שיחה ובעין בוחנת ספר לי על העליה. התרשמתי מאד מפשטות פנייתו אלי לעזור לתנועה במחתרת. הוא לא הסס לספר לי על הארגון, צורתו, פעילותו; כאילו ראה בי ידיד נאמן וותיק.

אמרתי לו, שאינני מצוי בעניינים, אולם נכון לתרום את חלקי. קבענו פגישה למחרת; הוא הציג אותי לפני הממונה עליו; וכך לאט לאט נכנסתי לפעולה.

עבדנו בכל שעות הפנאי שלנו ועד לשעה מאוחרת בלילה. אחריותו ורצינותו של אורי במלוי תפקידו היו ללא פשרות; ואולי לכן נראה היה, לעתים, קשה מעט. אולם, כפי שכבר ציינתי לעיל, לא רבים היו שכמותו במסגרותינו, ואני גם יודע, שעם כל הקושי הכרוך בתפקיד, נהנה מאד לעשותו.

× × ×

כאמור, אורי נתפס ויטב בכלא. מצבנו החמיר מאד, כי השלטונות חפשו את כולנו והיה עלינו לעזוב.

בדרך ארצה - בטכטרה!

אורי לא ויתר; ואמנם בפעם הסליסית הוא הצליח והתגנב דרך הגבול; באלג'יר הוא הצטרף לשאר חברי ההכשרה, שהקדימו להגיע לכאן. באלג'יר שהינו שהייה של התארגנות והמתנה לאניה, שבה הפלגנו לצרפת. ובצרפת התגבש "גרעיננו" "הסולל" להכשרתו בדרום צרפת. נפגשנו, איפא, במרסיי. שם התארגנו בקבוצה של 30 בנים ובנות. ובמרסיי פגשתי את אורי כחבר הגרעין של יוצאי מרוקו בערים. כאן הוא המהיך פעילותו, אף גייס מספר חברים לתנועה. ואז יצאנו יחדיו לטולוז, בדרום צרפת, כדי לעבור שנת הכשרה לקראת עלייתנו ארצה ולהקמת "נקודה" חדשה בארץ. כאן התגלה אורי שוב כחבר טוב ונאמן. איש חביב, חייכני; נאמן לרעיון העלייה ארצה עמד בהחלטתו הנחושה חרף התנגדותם של הוריו לתכניתו זו.

ולדרכנו בארץ ובעין-גב

בתנועה הוחלט קודם לכוון אותנו לאפיקים להכשרה נוספת; אולם ברגע האחרון שונתה ההחלטה ונסלחנו לעין-גב, מחמת מצבו הקשה של קבוץ זה לאחר ההרס שנגרם בעטייה של המלחמה הקשה והאכזרית (מלחמת השחרור). ויש לציין, שלא במעט היתה זו השפעתו של אורי, בגללה נשארו מחברי הגרעין בעין-גב לבנות כאן ביתנו. בימים ההם היה האזור מפורז והגבול - הפקר. אז פנתה המטטרה אל המסקים להקים משמר הגבול וקראה חברים ליחידה זו (שמירה גושית). שלטה מחברינו - ואורי בתוכם - התנדבו לשרת ביחידה במשך שנה. שמרנו, בעיקר בנהריים, תאופיק, סמרה, ונוקייב כל אלה "נקודות" שהיו בהן הברחות נשק ומזון. היינו בחולייה 4 איש ובצענו סריקות בכפרים. הערבים דברו עברית ואנחנו - עוד לא. השתחפנו בשתי פסיטות: בנהריים (החזרת הגדר) ובסמרה, מוקד הפורענות; תושבי סמרה שדדו וגנבו ציוד ובהמות ממסך האון עד שהגיעה פקודה לגרושם. לאחר תקופה החגייסנו לנח"ל, סיימנו תקופת אמונים וחזרנו לעין-גב. ואורי - אתנו - ובינינו. הוא נכנס לדייג והספגל מהר לאוירה של הדייגים. העבודה היתה

מפרכת. אולם אורי היה גאה לעבוד בענף זה, למרות כל הסכונים, שהיו כרוכים בזה. שהרי הסורים לחמו אז בדויגנו, ירו על סירותינו ואף היו קרבנות בנפש. אולם זה לא הרתיע את אורי; ככל דייגיו הוא דבק במטרה לעמוד ולהוכיח, שלא נותר על רבונותנו בימת הכנרת.

אי היכולת להשיב לאויבינו באש גרמה לאורי מפח נפש. עד שקם יום אחד, עזב את הקבוץ והתגייס למשמר החופים על מנת להגן על הדייגים. ואמנם בהגנת הדייגים שלנו, באחת התקריות עם הסורים, שלם אורי בחייו הצעירים.

× × ×

נפילתו של אורי הממה אותנו.

כשאני מסתכל היום בצלומים של אורי, צצים ועולים הל מראות העבר המשותף והם עוברים לנגד עיני.

חלל ריק נותר לאחר הליכתו מאתנו של האדם היקר. וזה קשה לשאת: ידיד שאתו גדלתי יחדו - נקסף בלא עז ביד הגורל האכזרי.

זכרו יקר לי!

תאריך: הכשרה בציון

מס' 48-49

אורי
ליל

מחפשים גופות 2 השוטרים הנעדרים

חשש לגורל אורי אסיאג ומחלוקה שלוש. 2 השוטרים האחרים נרצחו בהיותם בשבי הסורים. - ברנס הוזמן למשרד החוץ - ודמשק תוזהר

סירות של המשטרה ושל מחלקת הדיון יצאו חי בוקר אל החוף המזרחי של הכנרת, כדי לחפש את גופותיהם של שני השוטרים הנעדרים לאחר חתירתם שם. שני השוטרים הנעדרים, שלפי כל הסיכויים הם אינם עוד בחיים, הם אורי אסיאג, בן 30, ומחלוקה שלוש, בן 23, שניהם עולי מרוקו ותושבי תל אביב. (גופותיהם של שני שוטרים אחרים הוחזרו אתמול ע"י הסורים).

עם זאת הוזמן משרד החוץ את ראש מטה מש"י יאסי-אום, הנגיד ברנס, לדיון דחוף על המצב שנתקן בנבול ישראל-סוריה לאחר החתקפת הרצח.

החיסולים אחר גוויות השוטרים נערכים בשיתוף פעיל של נציגי ישראל בועדת שבתח"ח נשק ושל משקיפי אורים. לאחר שהסורים החזירו את מוריגו, הודיעו שניים בידיהם כל ידיעה על גורל שני השוטרים הנעדרים. ועד כמה שידוע להם קצתו הללו מהסירה ונעלה מן תחוד המים.

אם כי ישראל מוסיפה לתבוע מן הסורים את החזרת שני השוטרים, אין עוד תקווה רבה שהם בחיים. כהדקת הסתולוגית של

גופות השוטרים סימון וי מוריגו, שהוחזרו אתמול על ידי הסורים, ועלתה את העובדה המוזעזעת, שהם נורו ממרחק קטן מן האדמה שבה היו סגורים. עים ושבוים בידי הסורים.

גרשון סימון נסע בשעת חתקפת בכתפו וברגלו. שני כדורים שטענו בו גרמו לו שבר בעצם וקריעת וריד. אולם כדור אחד נורה בצווארו מטוח של כחצי מטר, - היינו, ל-

אחר שכבר היה בשבי - הוא ששם קץ לחייו. בפניו ניכרו סימני כחיה מיריה זו. יצחק מוריגו נסע ביד, כי זרוע וברגל, ונרצח לבסוף ע"י כדור בראש.

אזהרה באמצעות ברנס

כאשר נגדל ברנס, ראש מטה משקיפי אורים, יתיצב היום ב' משרד החוץ, יעמידוהו מנהל משרד ד"ר ו. איתן והממונה על ועדות שבתח"ח הנשק מר תקוע על כל חומרת המצב ויעבירו ב' אמצעותו אזהרה חמורה לסוריה. שישראל לא תוכל לשבת בחיבוק ידים נוכח ההתגררויות הבלתי פוסקות של הסורים. כן ידרשו נציגי ישראל, שראש מ' טח המשקיפים יעביר לטורים את תביעתה של ישראל להודיע מיד על גורל שני השוטרים הנעדרים.

נגדל ברנס יבוא לפגישה זו בלוחית מר ויזיה, יועצו המריגו. מטה אורים מתכוון לפרסם תודעה רשמית על הרצח לאחר שיקבל ד"ח מלא מאח משקיפי אורים העורכים את החקירה במ' קום, ובראשם קולונל קסטנטי, יורר ועדת שבתח"ח הנשק ח"ש" ראלית-סוריה.

עוד אתמול, מיד לאחר חתקפת קסה, הגיש נציגי ישראל בועדת שבתח"ח הנשק תלונה ליושב ראש הועדה. גם הסורים פצדו הגישו תלונה על חתקפית. (ראה גם עמ' ב' וד')

מחלוקה שלוש, רוק, טבריה, בן 23, עלה בשנת 1951 ממא-רוק. אחיו, משה שלוש, סח' נודר אף הוא בטבריה.

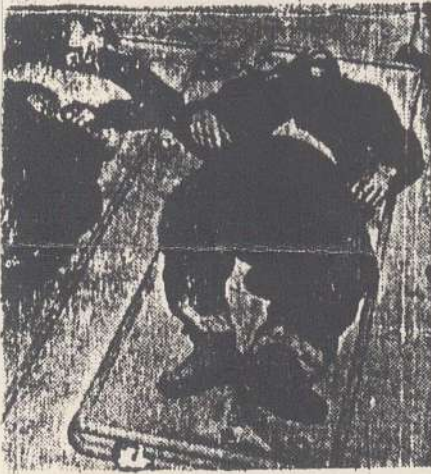
אורי אסיאג בן 30, עלה ב' שנת 1950 ממרוקו והתגייס ב' שנת 1955 למשטרה. בטבריה מתגוררים אשתו ושני ילדי.

גרשון סימון, בן 22, עלה ב' 1948 מגרמניה ומאוגוסט 1955 משרת במשטרה. רוק. אמו חברת עין הנציב.

יצחק מוריגו, בן 24, התג' לשרות משטרה ישראל ב' 1949 אשתקד. עלה בשנת 1949 מפורקית. הניח אשה ובת.

סירת המשטרה שבה מצאו מותם השוטרים ראלים בכנרת, בהתקפת הרצח הקור

אנשי וקציר האמץ חקרים
 חברי המכון בעין אר
 ביום נשואיהם.

ללחי הגלגלה זכרה
 ארבעה ימי משיח
 המשיח בעין אר - 1951

עד ראיה

החקופה ההיא הייתה חקופה של ציונות גדולה. איש לא הסתכל על שעות עבודה או קושי. יצאנו לדרך בשעות אחר הצהריים והיינו חוזרים למחרת בשש בבוקר. אם הופיעה פתאום להקת דגים בשש, התנפלו גם עליה. מי הסתכל על שעות.

"אני הייתי הלוך מן יוצא עם סירה משלי, מרליק לוקס גדול ודג. ופה מבקש פרוספר לציין במיוחד את היחסים הטובים שהיו קיימים אז בין הדייגים משני עברי המחרס.

"כשהייתי מרליק את הלוך היו באים גם דייגים סורים, בעיקר מכפר הקרסי שנכל בעין גב. הם נעזרו בתאורה שלי כדי לרדג כמה ק"ג סרדינים. למי היה איכפת, הרי אנחנו חברי הקיבוץ, דגנו כלילה כעשרה טון דגים, אז מה אם הם לקחו קצת, זה לא 'כאב' לאף אחד. מכרנו במחיר טוב. היינו מרויחים עשרת אלפים לירות לחודש, כשמסכרות חודשית בארץ הייתה שלוש ושמחיים לירות. מרדע שח היה עניינו צרה בכמה קילוגרמים של הסורים כעבור שקט וחיסים טובים זו"ל הוא שואל, מצהיר. אלה היו היחסים הליליים של הדייגים. אהלן וסהלן ולפעמים גם כוס קפה על פני המים.

ביום נשמר השקט. מעל עין גב חלש "הצוק הלכן" עמדה טורית גדולה, המונחת שם עד היום, ללא אפשרות גישה. לדברי פרוספר עוד נמצאות בחוכה גופות הסורים, שני לכרו שם במלחמת ששת הימים. עמדה ה"צוק הלכן" שהייתה פאסיג ז"ל. אורי הוא גם זה שמקבל את מנו של פרוספר בשוכו עם קבוצת העולים.

פרוספר נוסע להביא קבוצת צר-לים חדשים לעין גב. בהעדרו, מקבל הקיבוץ סירה דג ענקית ששמה "סקלבה". על הסירה מפקד אורי אסיג ז"ל. אורי הוא גם זה שמקבל את מנו של פרוספר בשוכו עם קבוצת העולים.

על ה"סקלבה" שישה דייגים, פרוספר הופך אחד מהם תחת פיקודו של אורי. ימי הדיג ממשכיים כהם גיל. בעשרת ימי הדיג המלא, בהם לא יוצאים הדייגים אל הכנרת, יושב כוח שתי המשפחות על כוס קפה, מעבירות את הערבים יחד, במי שחוק קלפים, מרמים קצת, אפילו כועסים לפעמים, אבל תמיד נותנים מלוכדים.

"באחד מימי הקיץ האחרונים של שנת 1953 בא אלינו אדם, שהודעה כמישהו מהכנסת, מועצת הביטחון. תאמינו ליי אומר פרוספר ומאמץ את זכרוננו "איני זוכר את שמו של זה. אספו את כל הדייגים בחדר התרבות. קם האדם הזה — שוב ניסיון להיזכר בשם לשואו — "הוא אומר לנו, שהודעה, שהוקמה אז על ידי כן-גוריון, החליטה לממש את עשרת המטרים, וזכותנו כנותר על-פי החלטת האו"ם. אנחנו צחקנו. אמרנו לו, שבקיץ העשרה מטרים הם לפעמים גם מאה, אז על מה כללל המהומה.

היה מבוגר ממני בכמה שנים. שנינו כאנו באוהה עלייה ממרוקו, עלייה שהייתה ציונית אידאולוגית.

היה זה אתמול. "אורי הגיע לעין גב שבועיים לפני, עם גרעין נח"ל שנקרא "גרי".

אספו חמישה-שישה איש, ואז היו האו"מניקים מעבירים אותנו ברכב או כרגל, דרך הכפרים הסורים.

בשנות החמישים כשהובאה נחתת למימי הכנרת, כדי להפגין כוח ולהבטיח את עשרת המטרים שהיו את שטחה הטריטוריאלי של ישראל, הפגינו את הסורים את הישגיהם סביב לכנרת ובכך החלה ההסלמה ביחסי ישראל סוריה ■ במטח הראשון נפלו ארבעת החללים הראשונים במשמר הגבול, שזה אך הוקם ■ בעקבות הידיעה כי מוטי, בנו של אורי אסיג ז"ל, מחפש אחר סיפור נפילתו של אביו, בידי הסורים בכנרת, נמצא חברו ועד הראייה לאירוע, פרוספר זוהר ■ עדות ממקור ראשון

"התחלתי לעסוק בענף הדיג יחד עם אורי ז"ל כחיללים בסדיר.

עין לגליל. גרנו ליד אורי ומשפחה, חו, שנינו זוגות צעירים, אף שהוא

כשהערכים רצים אחריו עם הכל-ביום שלהם, וזכר פרוספר כאלו

ורדי פונקפורט

הרבה שנים יושב הסיפור בכטן. הסיפור האמיתי של יחסים בין סורים לישראלים בתחילת שנות החמישים. סיפור אנושי, שעורבה בו גם פוליטיקה, אשר גרמה לרעתי, להסלמה ביחסי. האנשים שלמו כחיהם, הפך ליטקאים הורגלו זה מכבר, שאין הם משלמים את מחיר גניאותיהם אומר פרוספר זוהר מראשוני קיבוץ עין גב וכיום חושב מגדלי העמק. הוא אומר את הרברים ככעס מהול כהרבה עצב. מוכן להביא את הסיפור האמיתי לאירועים, בעיקר, כדי ששנו של יידרו הטוב, אורי אסיג ז"ל, שהיה ראשון הנופלים בעקבות אותה הסלמה, יוכל להעביר את הסיפור לילדיו, שהחלו להתעניין בקורות הסכא. אולי אפילו לציבור הרחב, שילמד משהו מאותם אירועים לגבי המצב כיום. בינואר 1950 מתגייס פרוספר זוהר ל"חילל הפרדות" עושה טיור נוח במחנה שמונים. כשהחל לשרת כצה"ל הוחלט על הקמת הנח"ל, או, אומר פרוספר, עוד איש לא ידע מה זה. הוא ואחרים הופכים לגרעין הראשון של הנח"ל, נשלחים לעין גב כמחלקה קרבית לצורך הגנה. הקיבוצים און וחל-קציר עוד לא קיימים. לסורים שני כפרי ענק (במקום שבו נמצאים כיום האון ומעין) והעיר צמח.

הגישה לעין גב נעשית דרך הים, בסירה, כמובן כשהכנרת שקטה. בזמני "השרקיה" (רוח חזקה) הייתה עין גב מנותקת כמעט. דרך העפר היחידה הובילה עד לדגניה, שם, בקצה דרך העפר, הוקם מחסום האו"ם. אם רצינו לעבור בדרך זו, נאלצנו להמתין עד שני

הגיע רגע האמת, הקצין שבא עם האיש מוטרד הכתותון קם על רגליו: אני אחזיק את ההתחנות ואת האזור. אנו עומדים להכניס את עובדי, שחפזו על הנושא. עשרת המטרים שלנו. אפילו זה שורר נתקע רגל.

"אני זוכר את זה, כאילו זה היה עכשיו לפני העיניים שלי", מר פרופסור. "קמו שני אחים, טי ואחיו, שני דייגים שעד היום הם בעינינו באזור לקצין, שאין לל בעיה בנושא. אנתוני יורדים להם שותים קפה. כשיש רוח חזו יורדים לחוף, לא נכנסים פנים, אבל יורדים חמישה מט' על החוף, ממתינים שהרוח גבר וחוזרים הביתה. יש יחסי כנות טובים אמר לו מוטי ושאל: שכל מה כל זה. "אני מבצע דיווח", ענה האיש — והלך.

"בתקופה ההיא היה מה שנקרא 'הספר' — בעלי כומחות ירו. שמפקד החטיבה שלהם היה ד"ר שרמי. חטיבת הספר הזה צוה מעורבב של אנשים. אם ישוה נתפס כנגיבה למשל, שאלו 'חר כמה הוא כוחו: לשרת בחיל 'פ', או שישה אנשים מאסר. ומכאן אנשים הוקם החיל. שהם היו מופיעים, כל היה איום ורא. ואז, הוחלט לחסל את החיל. 'הקים במקומו את גרעין 'משמר נבול' הדיוס. וכאן שוב נכנס חמונה אורי דל.

"יום אחד", ממשיך פרופסור סיפור כשטף, "נכנסו אצלנו סגן עיר. אסף את הדייגים, הסביר ל החיל החדש ציין, שאנחנו מתאמים ביותר לחיל ולמשמיה, שום שאנו מכירים כל מטר בכנות בכפרים שמסביבה. אישתי היחה בהריון, החלטתי שלא להצטרף. ורי, ועוד אחד מעין גב, קפצו להתלהבות, הלכו להתנכר, אורי וחזיר בבית אשה וילדים קטנים, וא היה ציוני גורל, קשוח כזה, ואהבה המולדת היחה אצלו בראש ועיניו.

"צריך להבין", מנסה פרופסור הסביר את התקופה ואנשיה, "כיל קבוצה שהיתה שם היו ציונים. וורי, כשהחליט להיכנס למשמר 'נבול', לא עשה זאת בעבור כסף, כי יש לא עשה דבר בעבור כסף, כי 'כסף לא היה כמעט ערך. לאכול כולת חינום בכל מקום. מטעדות לא היה בחיפה. היו חדרו אוכל נקיים של מחנות הצולים, רק זאכל ותלך. וכן גם במחנות שמותם בתל-אביב. נכון, לא אכלנו בשר, אבל היה אוכל משיב. גם בקר צוצים המכוססים לא אכלו בשר, נוף נתנו בשני מקרים: כשמשהו הלך למות, או שהעוף הלך למות. הלכנו יחפים, זו לא היחה בושה. איש לא הסתכל על שעות עבודה, או מה מקבלים בחמורה. זה היה אורי, כאלה היו כולם".

אורי דל מתגייס. הוא נעדר כשבעים ומופיע בעין גב, במדים 'חדשים' הוא אומר לי: עכשיו, שאני שייך למשמר הנבול, אין לך מה לדאוג. הפעם אני שומר עליכם. והוא התכוון לכן. אני חושב, שידע מה עומד לקרות.

"המשכשכו דרוג כרגיל. בעבור שלושה שבועות בדיוק ואת זה אני זוכר היטב, פתאום מופיעה צלצלת במים. דבר ענק כזה עור לא ראיתי. הביאו לנו נחת עם מקלעים מלפ' גם ומאחור ושני חותמים, מפלצת ממש, חשבונו, שהולכים לכבוש את סוריה.

מישהו מעל סיפון הנחת את לנו הדייגים במקור, להאסר סביב כה. אמרו שאם יהיו בעיות, ירית,

מהכיוון הסורי, שנחתה מהר מא' חוריה והיא תוציא אותנו, חוף שימשו בה בכמסחור, אל מחוץ לטווח האש.

"מאותו רגע, החלו הצרות. הח' לו היריות, הריג החל להיות מסוכן, אבל, מה לעשות, היינו יוצאים לדיג, שומעים יריות, קופצים למים או מסתתרים מאחורי הנחת וחדר רים לעין גב. כך נוהל העסק משך כשלושה שבועות, אולי ארבעה. ואז בא היום, המקרה בו נפל אורי והאחרים, כל חיי אזור זאת, משום שהייתי עד לזה", אומר פרופסור בקול חנוק.

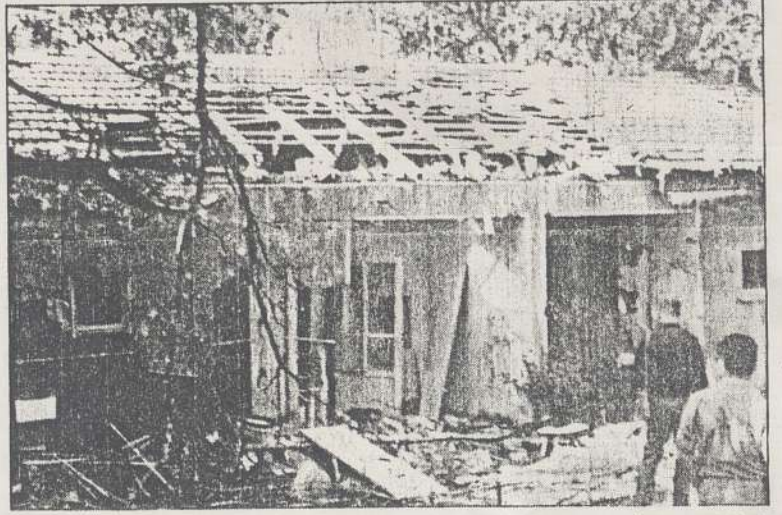
"יצאנו ליום דיג רגיל. היו איתנו דייגים טבריים, שתמיד הצטרפו. אחת הסירות של הטבריים חתך

כניהם אורי דל... היינו בסירות ליד הנחת, רואים את אורי וה' אחרים מתקדבים לסירה, עומדים לידה, כשהם עד בכניהם במים. שניים עומדים מצד ימין שלה וא' רבעה — וכניהם אורי — בצידה השמאלי. פתאום נפתחת אש-חופה מהצוק הלבן והמשחתת עונה. אנח' נו מסתתרים מאחורי גוש הפלדה הענק, שמהוה הנחת. סירות מת' חילות.

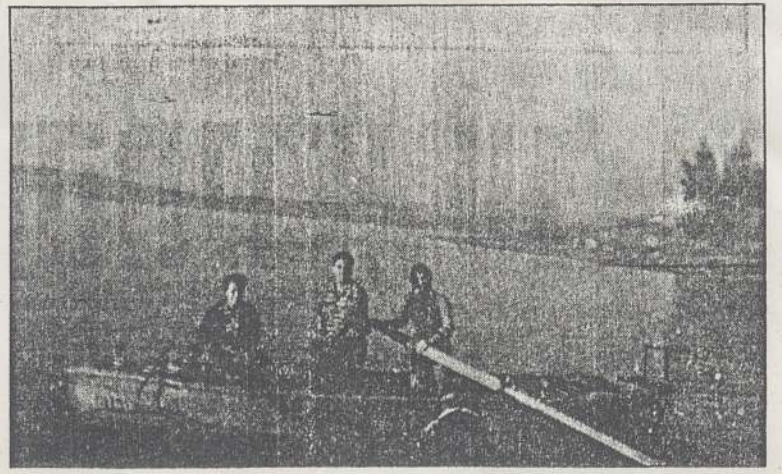
חוף שניות נפלו כל הארבעה שעמדו מצידה השמאלי של הסירה. כעז השני, חפס אחד מהם את הגול, כנראה נפגע. הוא רץ לחוף, שינה כיוון והחל לשחות. השני, מיר עם חלילת הירי, הלך לשחות לעבר הנחת, נאסף על ידו.

עדיין טריים בעינינו ובכיבונו. ישבנו בתשק וריבנו על זה כל הלילה: איש לא יכול היה לעצום עין. "בארבע לפנות בוקר קיבלנו הוראה לצאת ולהביא את ההרוגים בחזרה לעין גב. עלינו על סירת הריג של אורי דל. על החוף הסורי המתינו חילי הארים וחיללים סרי רים.

"הרגמו אותם על הסירה, ככה בשורה". הפסקה. "אני מתרגש" שוב הפסקה, והוא ממשיך: "מוטי ואחיו הדייגים, אני לא אשכח את חס. לא נראה להם איך שהארבעה שוכבים שם, על הקרשים החשוד פים. הם ירדו לחוף והביאו עשב ירוק רענן, עשו לכל אחד מהארבעה כרית לראש, מאותו עשב ירוק.

המגזר ראשונה על עין גב

סירת חדיג של פרופסור זומר בשנות ה-50

"אני לא אשכח את המראה ההוא... פרופסור זומר מבקש שי' סלחו לו. הדמעות חונקות אותו. איש מכור, ככה סבא לכורס. אי' רוע מלפני שלושים וחמש שנים, והוועדה אינה מרפה.

"הפרדקטור של הנחת מאיר כל הזמן על הסירה" הוא ממשיך בספור האירוע. "התמונה עדיין לפני עיניי. הסירה עומדת, הארבעה צפים במים והמים הולכים ונעשים אדומים סביבים.

"קיבלנו הוראה לחזור לחוף. במסחר הנחת עשינו את מאה המטרים האלה, בלב כבד. המראות,

נסענו לאט לאט, אפילו נסיעה מהירה שתלטל אתם נראתה שלא במקומה.

"כולם המתינו לנו על החוף, היה סופו. זה גם היה סופה של תקופה, תקופה של יחסים קורק' טיים בינינו לבין הסורים. 'אחרי את עשרת המטרים, את זה אני יכול לומר בכטחון מלא. אנו לא התקרנו לחוף והערכים נעלמו מהאזור. יותר לא ראינו איש. רק ככל פעם, שנראה מהמים הפרד' זקטור של הנחת, היו הסורים פותחים בהפגזה אדירה גם מהחוף

וגם מהביצות, שעל ההר. "לעומת זאת, כשנולד הלוס בסירה שלי, לא נרתה אף ירייה. לפי היריות, ידענו מהי הנחת בא' זור. היא היחה עובד כזו איהה שד. זה אולי ישמע מוזר, אבל גם אנחנו, בעין גב, לא נהנו לנחת להתקרב לחוף הקיבוץ. הם היו חותים רק בנוסד, פחדנו, כי ידענו, שכרוע שהם יגיעו לעין גב, היא תהפוך מטרה להפגזות. הצוק הלבן והסוסיאח, שני הביצורים הסורים, חלשו עלינו כמו על כף היד.

אני זוכר, שזמן קצר אחרי שהוכנסה הנחת לכנות, נורה מה' צוק הלבן על ידי צלף. אחז פגזים, דים בן הירק שלנו. חטפנו עובים, ישבנו ימים במקלט, שהיה כעצם היכל המוסיקה שלנו. השלווה הופ' דה.

"אני עובתי בומן הפילוג. איתי עובד גם שאר הווחיקים. אורבעה הדייגים הווחיקים מתגוררים כיום בטבעון, השאר נעלמו למקומות שונים, אינני יודע לאן, פרט לטדי קולק, שהוא בירושלים. אצל כל הווחיקים קיימת מרידות, שכן כולנו ראינו בכל העינין הזה דבר מיותר. מישוה שרצה לבדוק את כוחנו. לא שאינני מצויד ריבונות. אם זה שלך, חקע דגל וחלף.

"ובעקבות ההפגזות באו מכו' עים, שגררו עוד ועוד מבצעים, עוד ועוד נפגעים ואכידות מיותרות בנ' פש והכל לחינם, ממש לחינם. זה היה תהליך שהחל בנחת והביא בסופו של דבר, למלחמת ששת הימים.

"אחרינו הביאו קבוצת צעירים, שניסו להרים את המשק תחת הה' פגזות, בעזרת כמה ווחיקים, שנותרו לעזור. מכל אלה שהיו ברעין של אורי זל נותרו בעין גב רק אוחין וממי פרץ, אבל הם לא היו עדים לאירוע שבו נפל.

"אני עדיין מאמין, שהקורבן של אורי והאחרים היה פוליטי-מדיני. לאמור, אנחנו נבאה להם שעשורת המטרים הללו הם שלנו, עניין של פרנצוס ללא מחשבה.

"זה כמו הסיפור של ג'וחה שב' או לקנות את ביתו, שהיה שווה עשרה מיליון. מכר בחמישה, כתנאי שהקונה ירשה לו להשיג בבית מסמר אחד על הקיר שהיה שלו. המסמר אחד ששעה נספקת מצידה עד שביום של שימחה בבית האיש, הופיע ג'וחה ותלה כלב מסריח על המסמר. מה אחת עושה לי בבית, אמר האיש והג'וחה מוכיר לו, שהמסמר שלו. כדי שישחלק מכתו, שלם האיש לג'וחה עוד חמישה מיליון עבור המסמר. וה' סיפור הזה, כמוהו כסיפור עשרת המטרים, שהרי הם לא יצילו לשום דבר מלבד תהליית כלב מת.

"את שמו של אורי והאחרים מצאתי מידי אחרי מלחמת ששת הימים, כשיצאתי לסיור באזור, שמוותיהם היו כתובים על כנף המיג 15, שהפילה הנחת ההיא בכנרת. אני והדייגים האחרים הוצאנו את החופה עם הטיס. את הכנפיים לא מצאנו. מסתבר, שמצאו אותן אחרי חרבי עין גב, ורשמו עליהן את שמות הנופלים. אחר זמן קצר נעלמה גם הכנף".

שמות הארבעה רשומים על האנדרטה בשפך הירדן לכנרת. אכן שצורתה יתולס, ולידה לגלג הצלה. הארבעה שנהרגו באותה תקרית הם: אורי אסיג, גרשון סימון, מאיר כהן ומרנו יצחק.

"האם היה אורי זל קורבן של מדיניות וחליתו בעצמכם. לדעתי, קורבן של טטורף", מסכם פרופסור זומר.

תקריט בכנרת - 4 מרס 1956

---

1. סירת משטרה ישראלית שאיבטחה דייגים בצפון הכנרת בליל 3-4 במרס עלתה על שרטון סמוך לשפך נחל הזכי. סירה נוספת שהיתה באזור ניסתה לחלץ את הסירה התקועה. הסורים הבחינו בנעשה ופתחו באש. נסיון החילוץ לא הצליח והסירה המחלצת עזבה את המקום כשעל סיפונה אנשי הסירה התקועה. תקריט זו ארעה סמוך ל-040200 במרס.
2. בבוקר ה-4 במרס תאמה ישראל את חילוץ הסירה התקועה באמצעות משקיפי ה-או"מ. לאחר שהתקבל אישור סורי על קבלת הודעת מטה המשקיפים יצא כוח חילוץ למקום, סמוך לשעה-0900. צוות סירת החילוץ שהיתה אמורה לגרור את הסירה התקועה כלל את השוטרים גרשון סימון, יצחק מורנו, אורי אסיאג ומחלוף שלוש.
3. צוות החילוץ קרב לסירה התקועה וירד למים כדי לקשור כבל גרירה. בשעה 0930 פתחו הסורים באש כבדה ופגעו בארבעת המחלצים. לאחר מכן עלו הסורים על שתי הסירות, בזזו השמידו את תכולתן וגררו את סירת החילוץ לשפך הירדן. במשך היום מנעו הסורים נסיונות חילוץ של הנפגעים והסירות ולא נענו לפניות משקיפי ה-או"מ בענין זה. רק לאחר אולטימטום ישראלי, שכלל איום בפעולה נמרצת לחילוץ הנפגעים, נאותו הסורים לשתף פעולה. הם החזירו את גופותיהם של גרשון סימון ויצחק מורנו ואיפשרו את חילוץ שתי הסירות.
4. גירסת הסורים היתה כי הסירות הותקפו ע"י הכפריים במזרח הכנרת שנבהלו מהתקרבות סירות המשטרה. לגבי שני הנעדרים טענו הסורים כי הם נפגעו ונראו קופצים למים ולא ידוע דבר על גורלם.
5. למחרת ב-5 במרס 1956 נערכו סריקות אחר שני הנעדרים. במהלך הסריקות, סמוך לשעה 0900, מסרו הסורים כי מצאו את אחת הגופות ומשו אותה מהמים. סירה ישראלית קרבה לחוף ומצאה את גופתו של אורי אסיאג. הסריקות אחר הנעדר הרביעי לא העלו דבר. ב-7 במרס 1956 מסרו הסורים כי מצאו את גופת הנעדר צפה במים באזור התקריט. בשעות הצהריים באותו יום נמסרה הגופה לישראל בחוף המזרחי של הכנרת באמצעות משקיפי ה-או"מ.
6. בדיקה פתולוגית של הגופות גילתה ממצאים של פגיעה מסווח קרוב וסימני התעללות. ככל הנראה נתפשו הארבעה ע"י הסורים כשהם פצועים אך עדיין בחיים ונרצחו לאחר מכן. חיזוק להנחה זו ניתן למצוא בממצאים הפתולוגיים, בכך שהסורים "הצליחו" למצוא את הגופות במקום בו נכשלו הישראליים ומשקיפי ה-או"מ שערכו סריקות יסודיות וכן בעובדה שבגופות שני הנעדרים לא נמצאו סימנים המעידים על שהיה ממושכת במים.
7. פרטים על החללים:-
  - א. גרשון סימון ז"ל, בן 19, נקבר בעין הנציב ב-5 במרס.
  - ב. יצחק מורנו ז"ל, בן 20, תושב מעברת קרית נחום, נקבר בחיפה ב-5 במרס.
  - ג. אורי אסיאג ז"ל, בן 30, תושב טבריה, נשוי ואב לשניים, נקבר בטבריה ב-6 במרס.
  - ד. מחלוף שלוש ז"ל, בן 23, תושב טבריה, נקבר בטבריה ב-8 במרס.